



© JO GENNEZ

# EEN GOED JAAR VOOR DE LANDBOUWMECHANISATIE

De Belgische mechanisatiesector blikte tevreden terug op het jaar 2011, met over het algemeen gestegen verkoopcijfers. In een eerste bijdrage analyseren we de economische toestand in België en in Europa aan de hand van de cijfers van Fedagrim. – Naar: Fedagrim

De Belgische mechanisatiesector blikte tevreden terug, maar toch is het niet in elke deelsector rozengeur en maneschijn. Denk maar aan de situatie in de varkenshouderij. De investeringen door de varkenshouder bevinden zich nog steeds op een uitzonderlijk laag niveau. Het heeft er alle schijn van dat er niet meteen verandering op til is. De groente- en fruitsector lijken zich, na het debacle met de EHEC-bacterie, langzaam te herstellen. De echte euforie vinden we terug bij de akkerbouwers. De ronduit schitterende aardappel- en graanprijzen hebben een positieve stemming teweeggebracht, resulterend in bijkomende investeringen in de mechanisering van de sector.

## Grotere machines zijn trend

Door de groei van de aardappeloppervlakte – ondanks een kleine terugval in 2011 – hebben akkerbouwers geïnvesteerd in grotere en geavanceerde machines. Het aantal tractoren steeg in 2011 met zo'n 15% (cijfers van oktober 2011). Dit cijfer, gecombineerd met de voortdurende stijging van het gemiddeld aantal pk's, de meer en meer complete uitrusting van de tractor en de normale stijging van de aankoopprijs, laat ons toe om te besluiten dat het omzetcijfer van tractoren in 2011 met ruim 25% zal stijgen ten opzichte van 2010. Daarmee maakt 2011 het minder fraaie jaar 2010 ruimschoots goed. Als we weten

dat de omzet van tractoren zo'n 40 tot 50% van de totale omzetwaarde van de landbouwmechanisering uitmaakt, is het vrij duidelijk dat we hieruit een voorzichtig positieve balans opmaken voor de volledige sector in 2011. Dat wordt ondermeer gestaafd door een stijging van het aantal verkochte maaidorsers, persen, ploegen en spuitmachines. Nochtans begon 2011 onder een slecht gesternte met een zware terugval (50%) van het aantal zelfrijdende hakselaars. De oorzaak hiervan lag bij de extreme oogstomstandigheden in het najaar 2010. Door inruilproblemen bleef de verkoop van nieuwe hakselaars uit. Voor de sector van tuin en groene zones,

noteren we dit jaar ook een lichte omzetsjijging. Het warme voorjaar heeft de verkoop positief beïnvloed. Maar de natte zomer temperde het enthousiasme. De verkoop stagneerde en de groei die er aanvankelijk inzat viel grotendeels stil.

Ook de melkveehouderij is tevreden. Er zijn opnieuw meer traditionele melkstallen en mengvoerwagens verkocht. De melkprijs is in de eerste acht maanden van 2011 – in vergelijking met 2010 – met 14% gestegen, waardoor de melkveehouder zijn bereidheid tot investeren heeft ingevuld.

De landbouwmechanisering kan tevreden zijn over het verkoopjaar 2011, maar kijkt toch aan tegen een onrustwekkende trend. Het aantal land- en tuinbouwbedrijven nam vorig jaar af met 6,9% tot 39.904. Ook de bewerkte oppervlakte kromp met 1,5%, ondanks de ingebruikname van 2404 ha

.....

Het warme voorjaar heeft de verkoop positief beïnvloed.

.....

braakliggend land. De totale bewerkte oppervlakte bedroeg in 2011 ruim 1.337.000 ha. Tegenover deze negatieve cijfers staat dat de gemiddelde grootte van het landbouwbedrijf hand over hand toeneemt. Tot slot is er nog het feit dat de wereldbevolking gestaag blijft groeien. De FAO, de Wereldvoedselorganisatie van de VN, berekende dat de voedselproductie met 70% zal moeten stijgen, wil men de wereld kunnen blijven voeden. Tegen 2050 zullen 9 miljard mensen de aarde bevolken.

### Voorlopig geen effect van schuldencrisis

Fedagrim ziet voorlopig geen effect van de Europese schuldencrisis op de heersende positieve stemming in de landbouwmechanisering. Ook de buitenlandse leveranciers – die verreweg het leeuwendeel uitmaken van de mechanisatiesector in België – blijven gunstig gestemd. Dat blijkt uit de economische barometer waar 130 Europese fabrikanten aan hebben deelgenomen. Binnen dit algemeen klimaat opereren de leden van Fedagrim (33 fabrikanten en 47 invoerders). De kansen liggen voor het grijpen, maar er zijn ook bedreigingen. Het zal zaak zijn om de vinger aan de pols te houden en, waar nodig, bij te sturen om deze uitdagingen om te vormen tot kansen.

### Evolutie van het aantal bedrijven

Het aantal bedrijven in land- en tuinbouwsector in België daalt ieder jaar (tabel 1). In 20 jaar is dit aantal gehalveerd. Momenteel

zijn er in België nog 39.904 land- en tuinbouwbedrijven actief. De daling geldt zowel voor Vlaanderen als voor Wallonië. Het is wel zo dat de gemiddelde bedrijfs-grootte toeneemt. In Wallonië zijn landbouwbedrijven groter dan bij ons. Het aantal effectieve arbeidskrachten in de primaire landbouw daalde met ongeveer 33%.

De totale oppervlakte cultuurgrond daalt eveneens, zij het minder dramatisch dan

opgetekend. Alhoewel veel trends zowel voor Vlaanderen als voor Wallonië gelden, zijn er toch verschillen tussen beide regio's vooral inzake graangewassen. Wallonië lijkt hier beter vertegenwoordigd.

### Aardappelen en suikerbieten

België is een aardappelland. De teelt is de afgelopen tien jaar met 24% toegenomen. In 2010 bedroeg de aardappeloppervlakte 81.760 ha, dat is 16.000 ha meer dan in



Uit het jaarverslag van de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie blijkt dat in 2010 3,2 miljard kg melk werd geproduceerd.

Tabel 1 Evolutie van het aantal bedrijven - Bron: NIS

	België			Vlaanderen			Wallonië		
	2000	2010	2011	2000	2010	2011	2000	2010	2011
Aantal bedrijven	61.926	42.854	39.904	41.047	28.331	-	20.843	14.502	-
Oppervlakte cultuurgrond (x 1000 ha)	1.394	1.358	1.337	637	617	611	757	741	726
Gemiddelde bedrijfsgrootte (ha)	22,5	31,7	33,5	15,5	21,7	-	36,3	51,1	-

het aantal landbouwbedrijven. In 11 jaar tijd daalde deze oppervlakte met 4,1% naar 1,337 miljoen ha. In de verdeling naar gewassen is zowel in de rangschikking als naar het aantal effectieve hectares verandering gekomen. Het aantal hectares korrelmaïs is in het afgelopen decennium het sterkst gestegen (+75%). Ook het areaal granen en aardappelen steeg in die tijd fors. Toch lijkt hier sinds 2011 verandering in te komen. Er werd voor het eerst een daling

2000. Aardappelen zijn het vierde gewas in België, na wintertarwe, kuilmaïs en korrelmaïs. In 2010 oogstte men ruim 2,5 miljoen ton aardappelen. Hiervan ging 60% naar de frietindustrie. De Belgische aardappelverwerkende industrie is de snelste groeier op wereldvlak. In Vlaanderen wordt ongeveer 45% van de aardappel-oogst gecontracteerd door de handel en de verwerkende industrie. Wat suikerbieten betreft, lijkt er een

kentering op til. Voor het eerst na 10 jaar steeg het areaal suikerbieten weer. Ook de prijsvorming nam een positieve wending. De geleidelijk daling van de afgelopen 10 jaar – zowel in volume als prijs – lijkt tot het verleden te behoren.

## Zuivel

Uit het jaarverslag van de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) blijkt dat in 2010 3,2 miljard kg melk werd

geproduceerd. In 2009 was dat nog 3,1 miljard kg. De productie stijgt dus langzaam maar zeker. Er zijn 564.000 melkkoeien in ons land (285.000 in Vlaanderen en 279.000 in Wallonië). Toch huisvest Wallonië ruim 60% van het weideareaal. België telt 9532 melkleveranciers, 58% in Vlaanderen en 42% in Wallonië. De provincies Antwerpen, Limburg en Luik zijn de 3 grootste melkproducenten.



*Voor het eerst na 10 jaar steeg het areaal suikerbieten. Ook de prijsvorming nam een positieve wending.*

## Situatie in Europa

Op Europees vlak was 2011 een bewogen economisch jaar. De onrust op de financiële markten heeft de economie zeker geen goed gedaan. Toch steken de cijfers van de internationale landbouwmechanisering schril af tegen deze negatieve sfeer. De cijfers zijn positief en hoopgevend. Maandelijks polst de Europese Vereniging van Landbouwmachinefabrikanten (CEMA) naar de gemoedstoestand van zijn leden in 9 Europese landen. Door middel van een onlinebevraging wil men bij 130 verantwoordelijken uit de Europese landbouwmechaniseringssector polsen naar hun verwachtingen inzake omzetestontwikkeling, orderontvangst, productieplanning, personeelsbezetting en levertijden. Uit de barometer die de CEMA in oktober uitvoerde – op het hoogtepunt van de onrust in de eurozone – blijkt dat fabrikanten nog rustig uitkijken naar de toekomst. Zo'n 84% van de ondervraagde fabrikanten vinden hun huidige situatie geruststellend tot zeer goed. Dat is geen slecht cijfer, maar wel een lichte daling ten opzichte van de maand augustus. Wat omzet betreft, zegt 82% dat hun omzet in het volgende half jaar zal stijgen of op zijn minst stabiel zal blijven. Ook dit is geen slecht cijfer, maar opnieuw een daling van het vertrouwen in vergelijking met de situatie in augustus. ■

In het volgende nummer brengen we de marktevoluties in de verkoop van tractoren, telescoopladers, landbouwmachines, melkwinning en stalinrichting en tuin en groene zones in kaart.